

O rolnictwie ekologicznym

Limanova 23.02.2016

Ewa Smuk Stratenwerth
Stowarzyszenie ZIARNO

Co to jest rolnictwo ekologiczne?

- całościowy system gospodarowania, wspierający różnorodność biologiczną, cykle ekologiczne oraz biologiczną aktywność gleby.

wg Komisji Kodeksu Żywnościowego Światowej Organizacji ds. Rolnictwa i Żywności (FAO) oraz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)

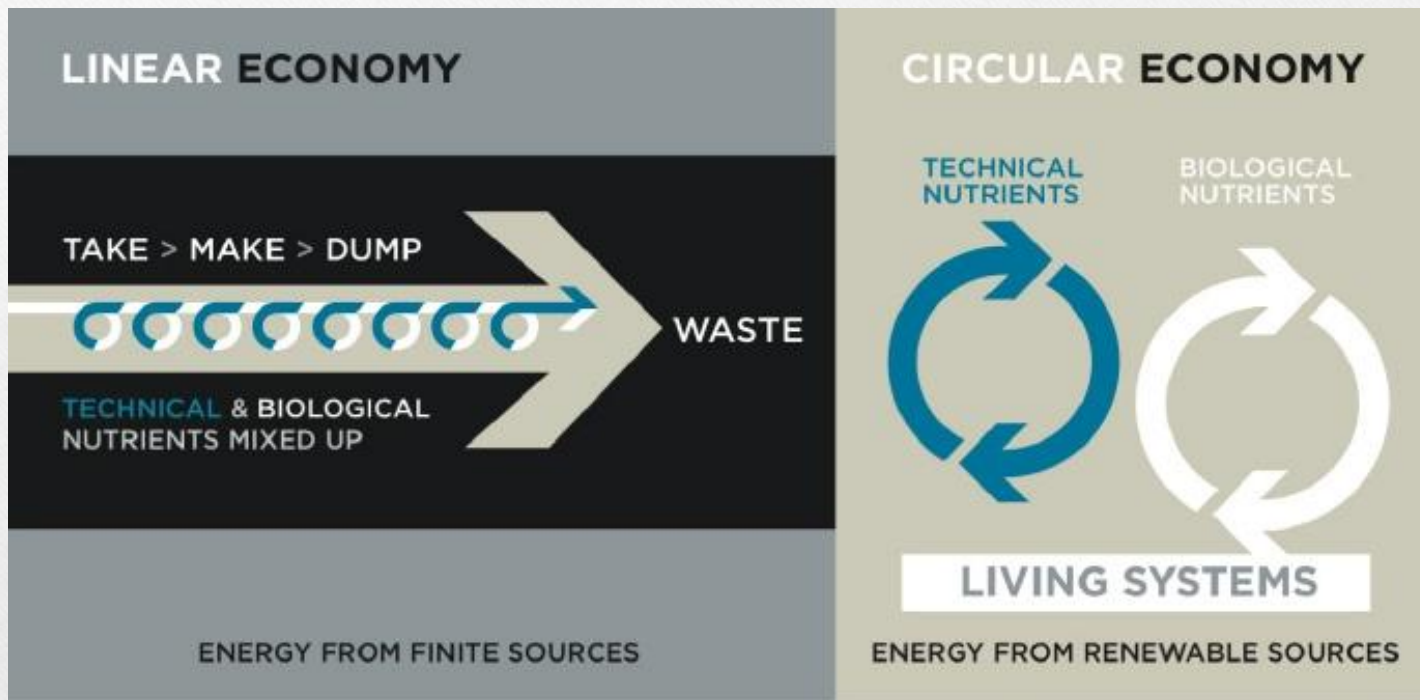

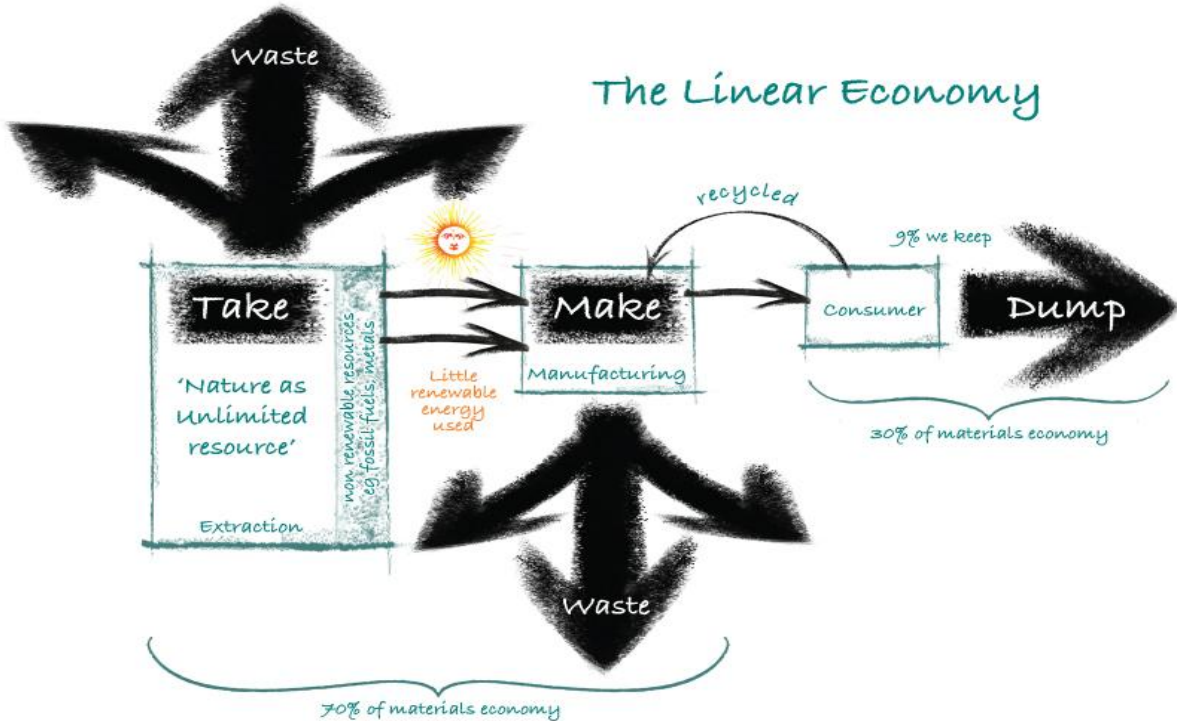
Wg IFOAM

- Wg IFOAM (Międzynarodowej Federacji Rolnictwa ekologicznego) rolnictwo ekologiczne to zbiór różnych szczegółowych koncepcji gospodarowania, zgodnych z wymaganiami gleby, roślin i zwierząt. Jego nadrzędnym celem jest produkcja żywności wysokiej jakości, przy zachowaniu równowagi biologicznej w środowisku przyrodniczym.

Wiek XXI i jego wyzwania

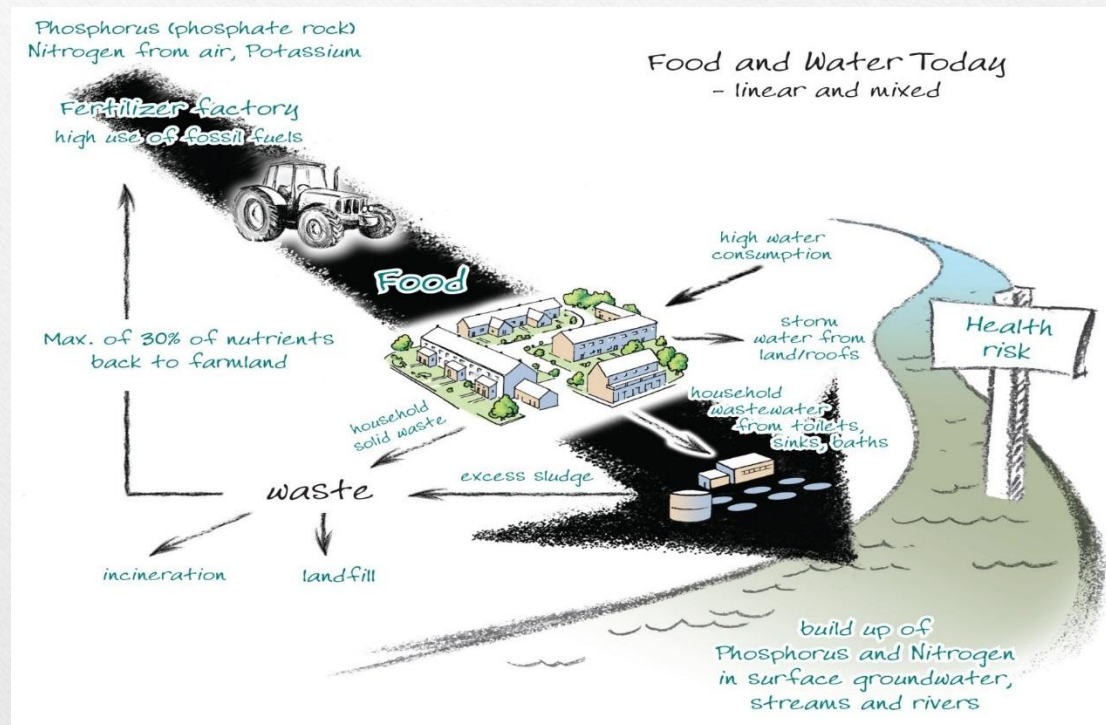
Ekonomia linearna

Richard Crookes

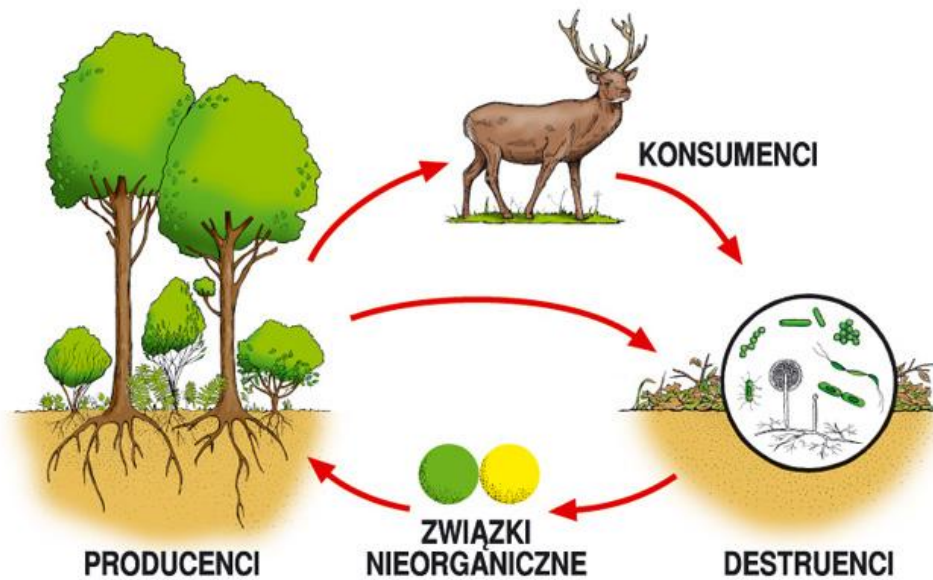
Source: 'Sense and Sustainability - Educating for a low carbon world', Ken Webster and Craig Johnson. TerraPreta, 2008

Ekonomia linearna w rolnictwie

Cykle w przyrodzie

SCHEMAT OBIEGU MATERII W PRZYRODZIE

Cyrkularna ekonomia w gospodarstwie ekologicznym

Zasada rolnictwa ekologicznego:
maksymalnie zamknięty obieg materii w gospodarstwie.

wydłużone
plodozmiany

biologiczna
ochrona roślin

chów zwierząt zgodny
z wymaganiami
gatunku

naturalne
metody leczenia

Ogólne zasady rolnictwa ekologicznego

- Biologiczną aktywność oraz żyzność gleby utrzymuje się i podwyższa przez poprawne stosowanie **płodozmianu**
- Należy dobierać gatunki i odmiany roślin oraz gatunki i rasy zwierząt odpornych na choroby.

.

Ogólne zasady rolnictwa ekologicznego

- Materiał siewny i rozmnożeniowy powinien pochodzić z gospodarstw ekologicznych. Wolno użyć konwencjonalnego materiału, pod warunkiem uzyskania zgody Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Wniosek o zastosowanie konwencjonalnego materiału należy złożyć przed siewem czy sadzeniem roślin

Ogólne zasady rolnictwa ekologicznego

- Podstawą nawożenia pól są nawozy organiczne wytworzone w gospodarstwie
- Chów zwierząt oparty jest głównie na paszach wytworzonych we własnym gospodarstwie

-

-

Ogólne zasady rolnictwa ekologicznego

- Stosowanie środków ochrony roślin pochodzenia chemicznego jest zakazane.
- Użycie roślin, zwierząt, mikroorganizmów lub ich części uzyskanych drogą inżynierii genetycznej jest zabronione.

Certyfikacja

- Przystąpienie do systemu rolnictwa ekologicznego jest dobrowolne, jednak podjęcie decyzji o przystąpieniu jest jednocześnie zobowiązaniem do bezwarunkowego przestrzegania rygorów produkcji ekologicznej, poddawania gospodarstwa kontroli, a także podporządkowania się sankcjom przewidzianym w przepisach prawa w razie naruszenia wymogów.

Certyfikacja

- Zgodnie z zapisami ustawy, organami i jednostkami właściwymi w sprawach kontroli i certyfikacji są:
- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi jako organ upoważniający prywatne jednostki certyfikujące do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów,
- Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, która sprawuje nadzór nad jednostkami certyfikującymi w rolnictwie ekologicznym,
- upoważnione jednostki certyfikujące rolnictwo ekologiczne.

Przestawianie gospodarstwa

- Okres przestawiania gospodarstwa na metody ekologiczne trwa 2 lata, od momentu złożenia formularza „Zgłoszenie podjęcia działalności w rolnictwie ekologicznym” tylko do wybranej jednostki certyfikującej.
W przypadku upraw wieloletnich (sady, plantacje jagodowe, winnice, chmielniki) – okres ten trwa 3 lata.

Jednostki certyfikujące muszą być
akredytowane przez Ministerstwo
Rolnictwa

AGRO BIO TEST®

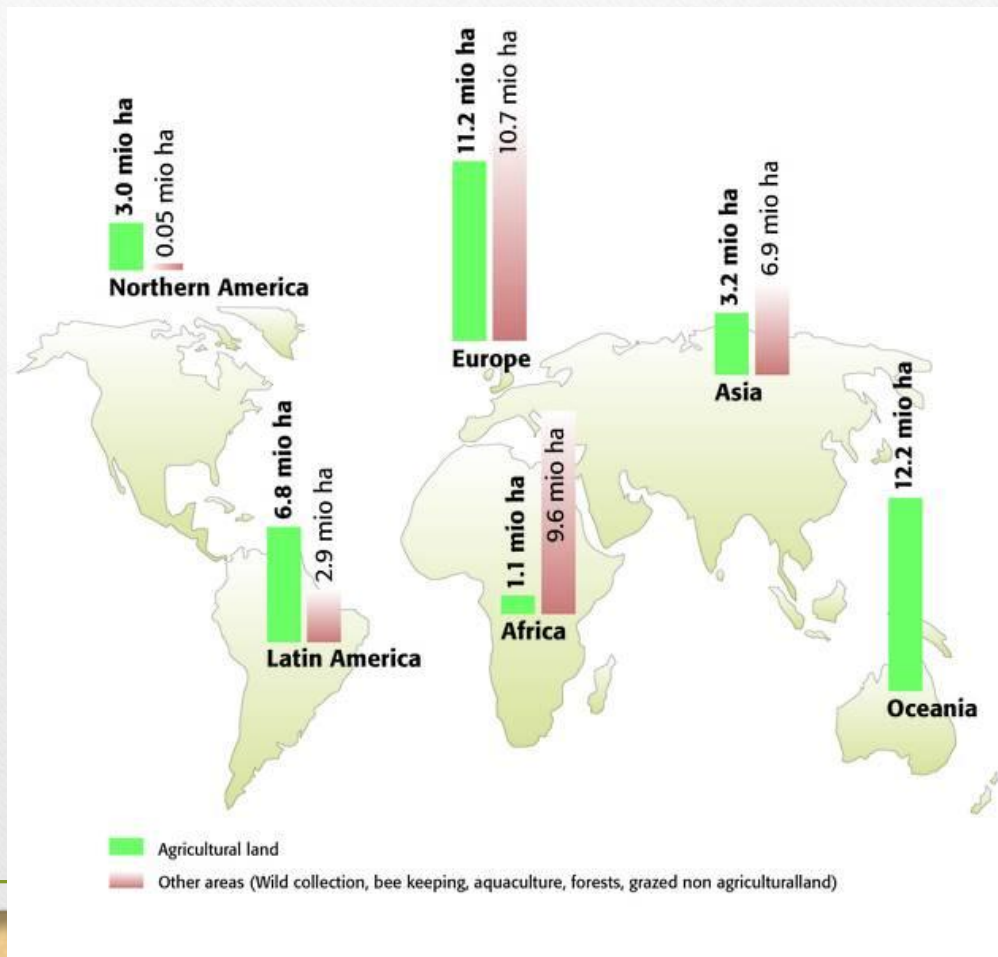

Logo - oznakowanie

PL-EKO-07

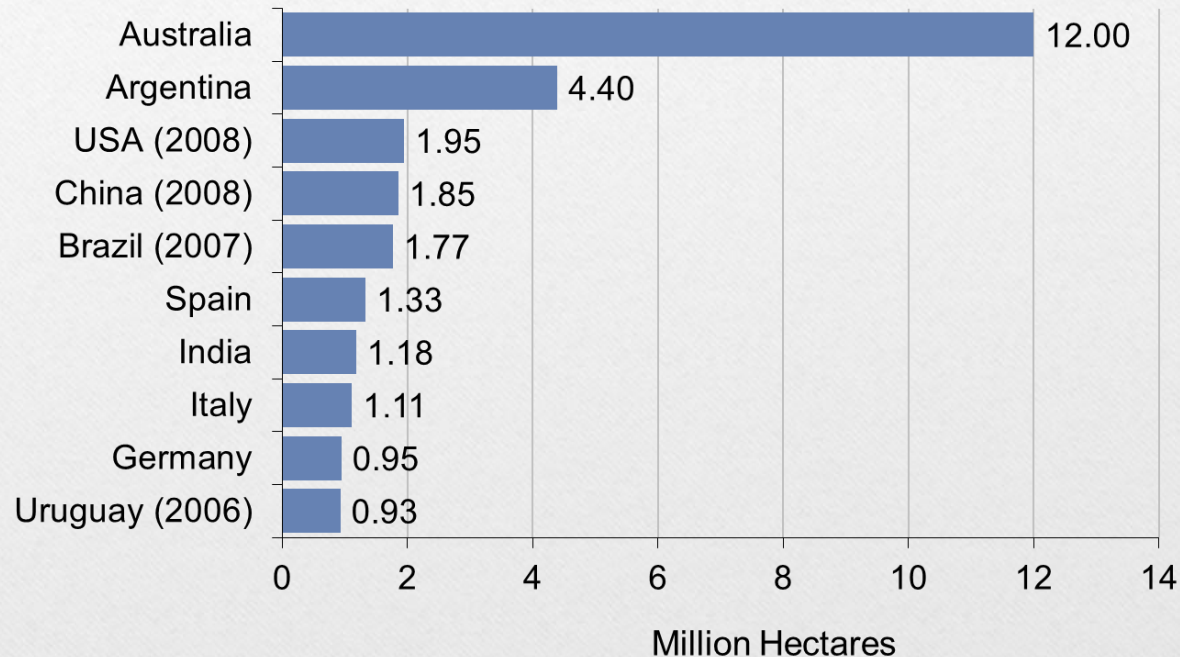
IFOAM i regularnie zbierają i publikują dane o eko-rolnictwie

Dynamika rozwoju

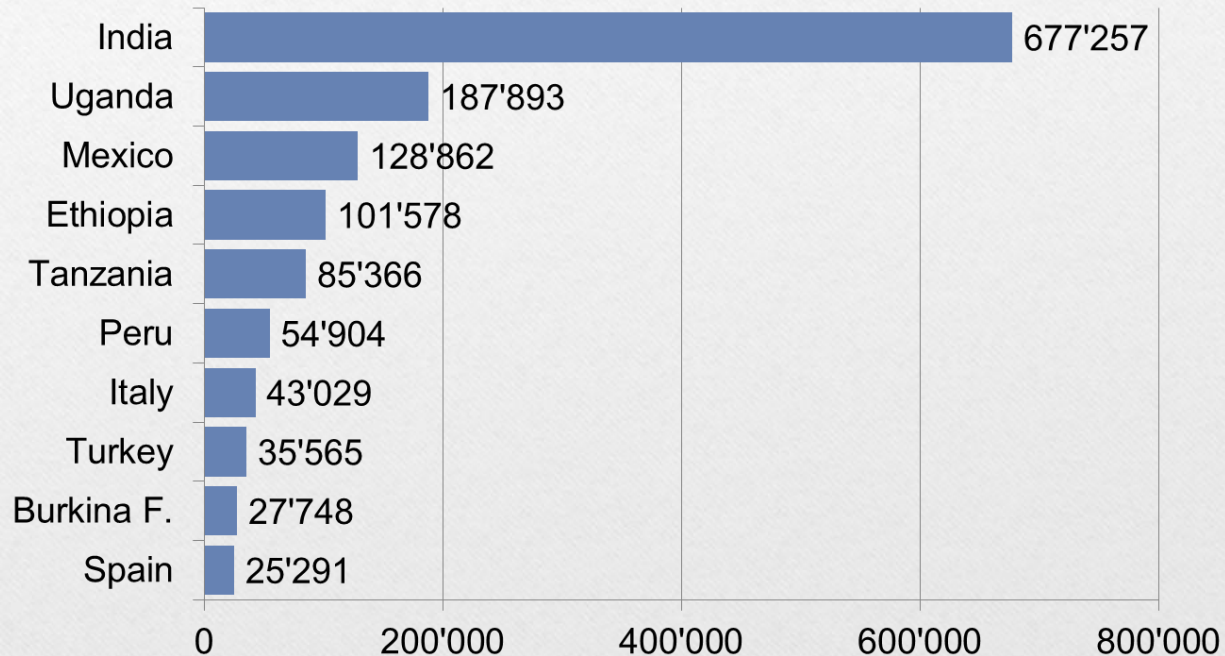
- Rolnictwo ekologiczne stanowi jedną z najszybciej rozwijających się obecnie gałęzi rolnictwa na świecie, w tym w szczególności w Unii Europejskiej.

Świat: 10 krajów z największą powierzchnią upraw ekologicznych

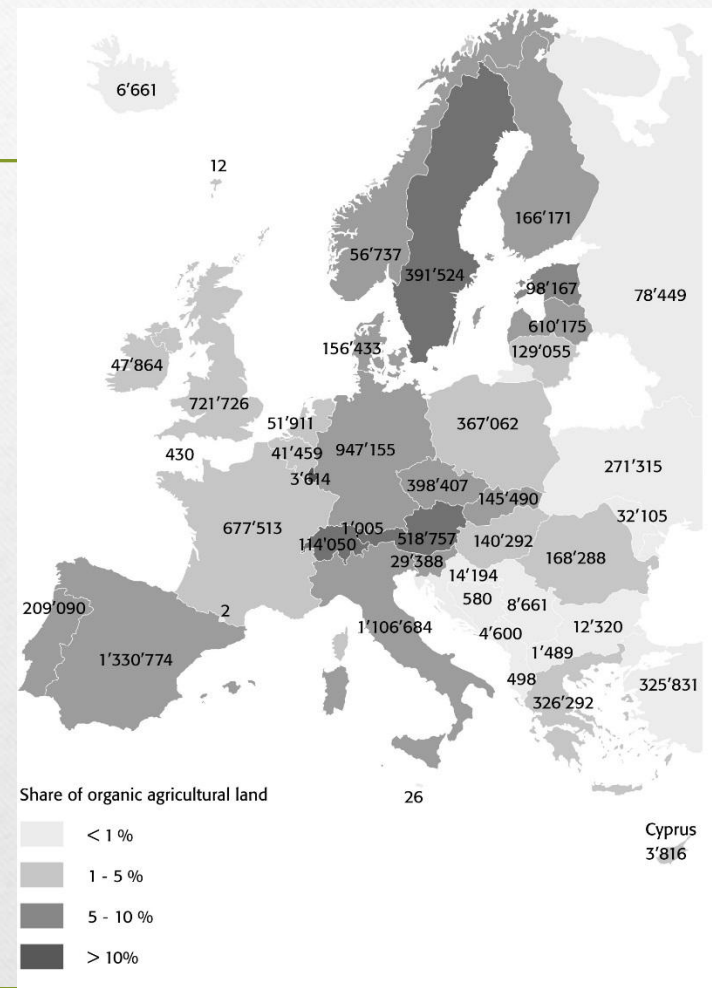
Argentina, US and Uruguay: Only fully converted areas

10 krajów z największą liczbą producentów ekologicznych

Source: FiBL/IFOAM Survey 2011, based on data from governments, the organic sector and certifiers

Europa: procentowy udział upraw ekologicznych

Rynek w Polsce

RYNEK ŻYWNOCI EKO W POLSCE

27 200 producentów*

3% wzrost w ciągu roku

26 500 gospodarstw*

675 000 ha
4% powierzchni UR
ok. 11-krotny wzrost od 2003 r.

341 przetwórców*

26% - wzrost od 2011 r.

600 sklepów specjalistycznych (około)

550-600 mln zł - szacowana wartość rynku
to 0,3 % polskiego rynku spożywczego
ok. 13 zł rocznie wydaje przeciętny Polak na ekożywność

źródła: Ministerstwo Rolnictwa, WIJHARS, FIBL, media
opracowanie w oparciu o najbardziej aktualne dane dostępne w listopadzie 2014
*stan na 31-12-2013

Biokurier.pl

eko arka

Ostatnie lata w rolnictwie ekologicznym w Polsce

- Z końcem 2013 roku w Polsce działało **27 200 producentów ekologicznych** (wzrost o 3% w stosunku do roku 2012): rolnicy ekologiczni **26 500 gospodarstw** (rok wcześniej było ich **25 944**) oraz **341 przetwórców**.
- – *W stosunku do 2011 roku oznacza to wzrost o 71 (26%) – Przetwórców w Polsce wciąż jednak jest zbyt mało. Na 1 przetwórcę przypada u nas 70 gospodarstw ekologicznych a w Niemczech 3*

Trendy

- W 2014 r. po raz pierwszy od wstąpienia Polski do UE, o ponad 6 proc. do 25,4 tys. spadła liczba gospodarstw ekologicznych w naszym kraju. Natomiast coraz więcej jest przetwórci ekologicznych (z 341 do 484) - wynika z raportu Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Struktura upraw

- 35,3% upraw ekologicznych w Polsce stanowią łąki i pastwiska, 33,7% zajmują uprawy paszowe a 18,6% zboża. Z kolei uprawy sadownicze oraz roślin jagodowych to 8,9% upraw. Mniej powierzchni zajmują uprawy warzyw (1,4%), roślin strączkowych i roślin przemysłowych.

Ekologiczny uniwersytet ludowy w Grzybowie

VILLUM FONDEN VELUX FONDEN

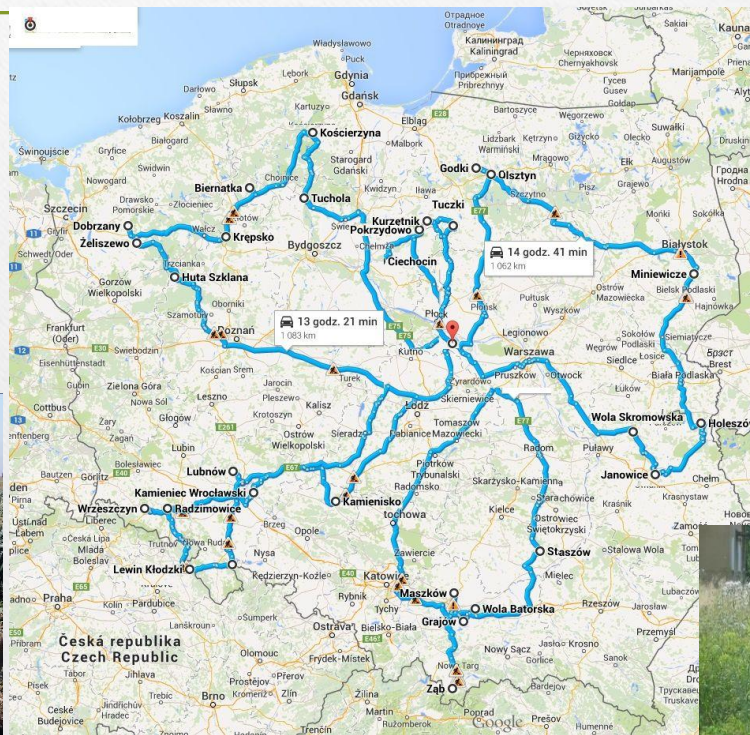
Nowe możliwości nauki rolnictwa ekologicznego EUL w Grzybowie:

- Więcej praktyki niż teorii
- Holistyczna metoda edukacji
- Pokazywanie rolnictwa ekologicznego w szerszym kontekście społecznym i ekologicznym

4 trzy-tygodniowe zjazdy w Grzybowie i 8 zjazdów w gospodarstwach

praktyka – dwa sezony(14 miesięcy)

Program kursu - curriculum

- **Tematy UL łącznie 326 lekcji**

- 1/A Komunikacja i praca zespołowa 52 lekcje
- 1/B Sztuka uczenia się i dokumentacji 24 lekcje
- 1/C Język angielski 32 lekcje
- 1/D Muzyka, sztuka i rzemiosło 62 lekcje
- 1/E Kuźnia ważnych pytań 64 lekcje
- 1/F Genius loci 72 lekcji
- 1/G Bezpieczeństwo i higiena pracy 20 lekcji

- **Podstawy rolnictwa ekologicznego łącznie 506 lekcji**

- 2/A Gleba 2/B Rośliny 2/C Zwierzęta 2/D Człowiek

Sztuka i rzemiosło

Kuźnia ważnych pytań

genius loci

- Unikalność gospodarstwa:
- Gleba/krajobraz i środowisko przyrodnicze/zwierzęta/środowisko społeczne/

Pozna
wanie
gleby

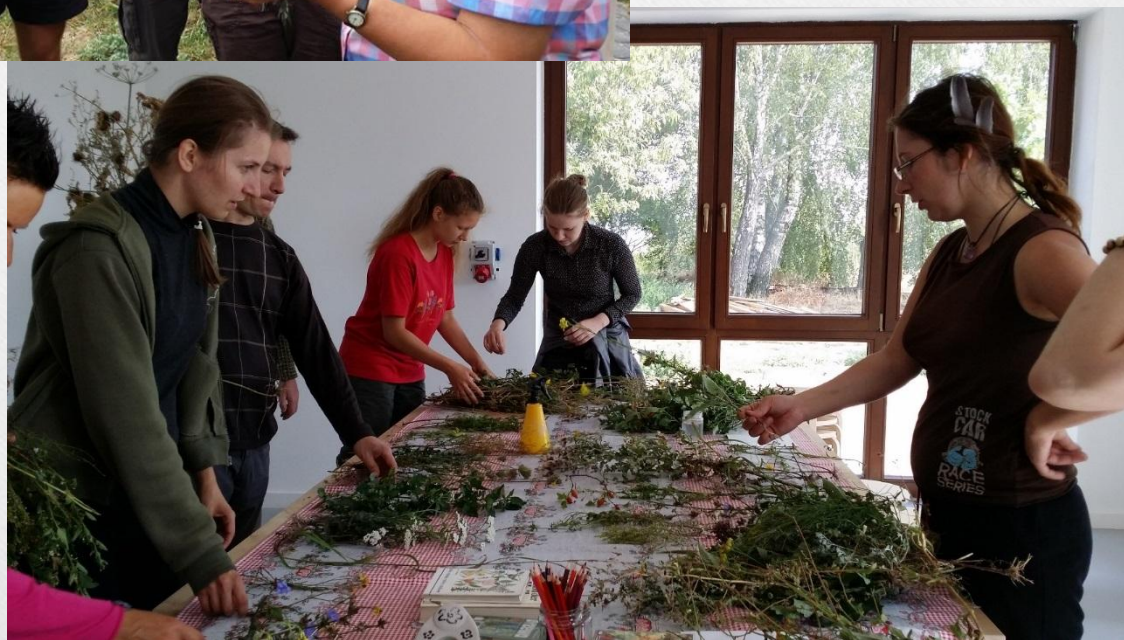

Wszystko o glebie

Rozpoznawanie roślin

Oswajanie krów

II kurs rolnictwa ekologicznego w Uniwersytecie Ludowym w Grzybowie

- Czas trwania 21 miesięcy
- Rekrutacja: do 15 marca 2016
- Początek: pierwszy zjazd w Grzybowie:
4 – 27 kwietnia 2016
- Zakończenie 16 grudnia 2017

• Ewa Smuk Stratenwerth

www.ziarno.grzybow.pl www.eul.grzybow.pl